

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ח תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא פח | דף הכולל: יומא סב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרכ"ג עד תחילת סימן תרכ"ד.
מוסר: שם עולם - והגם שאין אנו יכולים עד 'והנה אל יקשה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק י' 'והנה ודאי כי מלאכה' עד פרק יא 'והנה דברתי עד הנה'



להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

היום: רבבות לומדי הדף היומי מסיימים את מסכת יומא | ראש הישיבה שערך 'קריאת התורה'
בספר תורה מנייר | איך משיגים בתוך רבע שעה 50 אלף שקלים? | 2185

יומא טבא לרבנן

ברכת מזל טוב נרגשת שלוחה בזה לרבבות לומדי 'הדף היומי',
נבחני 'דרשו' ומגידי השיעורים די בכל אתר ואתר

לרגל שמחת סיום מסכת יומא בשעה טובה ומוצלחת

יהי רצון שכשם שזכינו להתחיל לסיים מסכת זו, כן נזכה להתחיל ולסיים
צוד מסכתות אחרות בעזרת ה' יתברך

הנהלת 'דרשו' העולמית

יומא דהילולא

כששמעתי את דברי מרן, השתוממת. הרי כולנו
זוכרים איך היה משיב לשאלות. השו"ע והפוסקים
מונחים בחלון לידו, והוא פוסק בלי לפתוח ספר.
גמגמתי ושאלתי: רבי, האם כך נוהגים למעשה?



הגאון רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א, על דמותו של רבו מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל - ליום היארציית כ"ח בתמוז

מי שמורה הוראה בלי להסתכל בהם הוא מורה הוראה במקום
רבו. רבנו הוסיף: "הפוסקים נמצאים כאן, ואתה לא שואל אותם?!"
לא מסתכל בהם?!"

בשיעורו במסכת כתובות (ס"ב) "אסור לתלמיד להורות הוראה
במקום רבו", ציטט רבנו הגרי"ש אלישיב זצ"ל את ה'שבות יעקב',
שבימינו הואיל וספרי השולחן ערוך והפוסקים מצויים בכל מקום,

הדברים שבעולם - צער, עלבונות, ייסורים - צריכים להגיע רק עד הלב. אבל הלב בעצמו, רק אתה תקבע מה ייכנס לך ללב. הלב של האדם הוא קודש, צריך לשמור עליו לא לתת לשום דבר להיכנס, רק תורה ועבודת השם. שום דבר אחר שלא ייכנס.

רבנו זצ"ל סיפר פעם בדרשה - בתקופות שנשא דרשות ב'חברת תפארת בחורים' שייסד אביו הרב מהומלא זצ"ל עבור צעירי שכונת מאה שערים - שפעם בא חסיד אל המגיד ממזריטש לבקש עצה כי הרהורים מבלבלים את תפילתו. אמר לו המגיד, סע לכפר פלוני, שם תמצא עצה. קנה האיש בשארית כספו סוס ועגלה והימים ימות הגשמים ובמאמצים מרובים הגיע אל הכפר. באמצע הלילה ראה בית עם נר דולק והבין שזה הבית המדובר. דפק בדלת, אין קול ואין עונה. דפק ודפק, אין קול ואין עונה. הוכרח לחכות עד הבוקר. בבוקר פתח לו בעל הבית את דלתו, הכניסו, נתן לו כוס חמין ויצא עמו להתפלל. אח"כ ערך לו סעודת שחרית, אך עצה איננו מקבל. לאחר יומיים סיפר לו את המטרה למענה הגיע. אמר לו בעל הבית: הדבר היחיד שיש לי לומר לך, עליך לדעת שצריך להיות בעל הבית. אם לא רוצים לא פותחים... וסיים רבנו: צריך כל אחד להיות בעל הבית על עצמו"...

כל מי שהיה סביב הרבי זצ"ל, היה משתומם. פעם בא לשיעור פסיכולוג גדול מארה"ב, הרב גרינוולד, ויצא מהשיעור משתומם. יהודי כל כך זקן, שכל השיעור יושבים לפניו צעירים ומקשים קושיות ללא הרף, והוא נשאר במנוחת נפש, בכזה רוגע? בדרך כלל בגיל כזה כבר מאבדים את הסבלנות. והוא שליו, במנוחת נפש, בלי רוגז. כך בציבור וכך גם בתוך הבית פנימה, מעולם לא הגיב בהתפרצות או בכעס. הוא היה איתן ותקיף בדעתו, אבל בלי שום כעס או התפרצות.

בשנים האחרונות התחיל ללכת עם הליכון. בדרך כלל אנשים נשברים מזה, אבל הוא לקח את ההליכון והחליט שזה אמצעי לעבודת ה'. וכך בכל קושי בחיים.

(שואלין ודורשין)

כשמעתי את הדבר מפורש יוצא מפי מרן, השתוממתי. הרי כולנו זוכרים איך היה נראה סדר עבודת התשובות שלו לכלל ישראל. שואלים אותו בכל חלקי התורה והוא עונה מיד בלי לפתוח ספר. גיטין, גירות, הלכות שביעית, בורר בשבת, איסור והיתר. רבנו משיב בזה אחר זה בלי לפתוח את הספר. על הכול הוא משיב בעל פה. השתוממתי: כאן רבנו אומר שזה נחשב 'מורה הוראה במקום רבו', ובביתו, הנה השולחן ערוך והפוסקים מונחים על אדן החלון לידו, והוא פוסק בלי לפתוח ספר? לא היה נעים לי לשאול אותו עליו, רק גמגמתי ושאלתי: רבי, האם כך נוהגים למעשה?

ואז רבנו הוסיף משפט נוסף: "אלא אם כן המורה הוראה בטוח שבשעה שהוא פוסק - דברי השולחן ערוך והפוסקים עומדים נצבים לנגד עיניו". כלומר, הפוסקים ניצבים לנגד עיניו: נשים-נזיקין, אורח חיים, יורה דעה, אבן העזר, הכול עומד פתוח לנגד עיניו. שלא תהיה טעות: רבנו אף פעם לא ציטט שום גמרא או רמב"ם כלשונו. הוא לא היה מצטט גמרא כלשונו, אלא היה אומר את הגמרא, את התוכן שלה, כל עסקו היה בתוכן של הדברים. "וואס שטייט דא"...

אפילו עם ילדים הוא לא התלהב שילמדו בעל פה, הוא אמר: "העיקר לחנך אותם להבין מה שלומדים". רק כשדנתי לפניו שאולי על ידי שמשננים לדעת בעל פה וחוזרים הרבה פעמים, ממילא שמים לב יותר למה שלומדים, אמר: "נו, אם כן, זה בסדר". אבל הכול היה פתוח לנגד עיניו, הכוונה שהכול חי נגד עיניו, ה'גיטין' חי לו מול העיניים. וה'שמיטה ויובל' חי מול העיניים. ו'שבת' חי מול העיניים. ו'יורה דעה' חי מול העיניים. וכך 'זרעים' ו'קדשים' ו'טהרות'. ובזה השתבחו בו כל גדולי הדור, שבכל נושא שדיברו אותו היה בעיניו בלי להתמהמה להיכנס לנושא, ובלי צורך לפתוח גמרא או ספר אחר.

להחליט מה ייכנס ללב

רבנו אמר פעם לאחי הרב אוריאל: "תדע לך כלל בחיים, כל

יומא דהילולא

אמר הרופא כי לדעתו אין שום סיכון מבחינתו לעשות את הניתוח כי נשאר למרן הגרי"ש רק כשלושים ושש שעות לחיות



סיפור הצלתו הפלאית של מרן הגרי"ש אלשיב והניתוח שהציל את חייו לרגל יום היארצייט כ"ח תמוז

נס הרפואה

לכמה דקות, וזה היה כמה דקות קודם שב"ק, ובלייל שבת פר' כי תבא (טז אלול) רצו לנתוח אך הרופאים עצמם אמרו שזה סכנה גדולה לנתוח ולא ידעו המשפחה מה להחליט, ונסעו שליחים בלייל שבת לשאול את פי דודי חתנו מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א מה לעשות, והורה שלא לעשות כלום כיון דהסכנה כל כך גדולה

שח הגר"ד ישראלזון שליט"א: באלול תשס"ג שהתחיל לדלוף העורק הראשי שמוביל ללב של מרן הגרי"ש [וכבר כחמש עשרה שנים קודם ידע שיש לו מפרצת בעורק זה ורצו לנתוח ולא הסכים כיון שחשש מניתוח זה] ונתמלא בטנו דם עד שאיבד הכרתו

אמרינן שב ואל תעשה, והקב"ה הטוב בעיניו יעשה.

וביום ראשון נכנסתי לרבינו מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל כדי להתיעץ מה לעשות עם אבינו הגאון ר' יוסף זצ"ל דגם הוא היה בסכנה גדולה מפני חולי הלב, והבאנו את הרב אלימלך פירר שליט"א כדי שיסביר את הצדדים לפני הגראי"ל, ולאחר שגמרנו העניין שאל מרן הגראי"ל את הרב פירר מה נשמע עם רבינו הרב אלישיב זצ"ל וענה לו שבדקנו בכל העולם ונתברר שאין מה לעשות, כששמע זאת מורינו הרב שטיינמן זצ"ל חיך ואמר: אבל את זה לא בדקתם שכשיש תפילת רבים הקב"ה שומע תפילה, וענה לו הרב פירר אמת נכון שזה לא בדקנו.

ולמחרת ביום שני לאחר תפילת מנחה בבית מרן הרב שטיינמן באתי אליו כדי להשלים ההחלטה, ואמר לי עכשיו אני חוזר מהסבא וראיתי שהוא חלש מאוד, אבל לדעתי זה משום שלא אכל כבר משבת ויתחיל לאכול דברים רכים ויחזור לאיתנו, ואני עומד ומשתומם בליבי הרי שמענו אתמול מהרב פירר שאין מה לעשות, שהרי העורק הראשי התחיל להתפוצץ וכאשר מורינו ראה את פליאתי החזיק בידי ואמר הסבא יהיה בריא ומהיכן אני יודעי כיון שהרי אי אפשר בלעדיו.

ולמחרת ביום שלישי הביאו את הרופא הגדול באמריקה ד. ק. שאמר שיכול לנתוח ניתוח קל בלא הרדמה ויכול להצילו, ובעז"ה כך היה כידוע ונתברר שכל אותם הימים מליל שבת ועד הניתוח ביום רביעי, נתפס באותו חור של העורק כריש דם וסתם את הדליפה והיה לנס גלוי.

נס הצלת מרן הגרי"ש זצ"ל ע"י הניתוח

העסקן הרפואי הרב זלמן זילבר שליט"א מארה"ב שהיה שליח הצלה למצוא את הרופא למרן הגרי"ש זצ"ל שלח לנו מכתב על השתלשלות העניינים. באלול תשס"ג בניתוח הראשון מרן הגרי"ש זצ"ל דן על הניתוח בעצמו, ולא הסכים בכלל לשמוע על ניתוח כי חשב שזה אסור לאור הסיכויים שלא עושים ניתוח כזה.

וכשנכנסתי עם הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א אליו, ור' יצחק אמר לו: מו"ח עטרת תפארת ישראל הכתר של כלל ישראל עומד ליפול... אמר מרן זצ"ל: פסקתי על ניתוחים כאלו המון פעמים, ומה זה שונה לדינא מכל המקרים שיעצתי ופסקתי לא לעשות.

ביום ב' אחרי מנחה הלכנו (אני ורבי יצחק) ומו"ר הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקה לבקש ממרן הגראי"ל לכתוב מכתב לשכנע את מרן הגרי"ש להסכים לניתוח, ואחרי שר' יצחק הסביר את כל הנושאים, שאל אותו הרה"י לדעת הרופאים כמה זמן נשאר למרן הגרי"ש לחיות בלי הניתוח, ענית זמן קצר כמה שבועות ואולי חודש או קצת יותר, והגראי"ל פנה אלי ואמר 'שקר שקר' (אני מאוד נפגעת מזה שחשבתי שהוא מתכוון שאני משקר, ואח"כ הסביר לי רה"י סלבודקה שליט"א שכונתו הייתה להשערה של הרופא.)

זה לא חודש ולא כמה שבועות זה אולי כמה ימים! וזה היה פלא גדול שהרה"י אמר בכזו תקיפות נגד דעת אחד מגדולי הרופאים בעולם, ואני לא התווכחתי). אני שאלתי את ראש ישיבת סלבודקה איך אומר רה"י דבריו כנגד המומחה עולמי בכזה תקיפות, וענה לי שאצלו זה גם חידוש, אבל מרן הגראי"ל הוא אדם גדול מאוד ויודע מה שאומר). ואז כתב מרן הגראי"ל את המכתב.

את המכתב מרן כתב זמן ממושך ובוהירות רבה מפני כבודו של מרן הגרי"ש, וכתב כהאי לישנא: "לכ' מרן עט"ר שליט"א, אבקש מאוד מאוד סליחה על כי אבוא בדברים על מה שנוגע בפיקו"נ, אך היות שנודע לנו על רופא מומחה באמריקה אשר ידוע ואתמחי גברא שכבר עשה הרבה מאות ניתוחים בהצלחה (ולדבריו רק פעם א' שלא הצליח) והוא מוכן לבוא עם צוות רופאים ואחיות משלו, בכך נבקש לשקול הדבר כי הוא מופלג בחכמת ניתוח מסוג זה והקב"ה ישלח לרבנו רפואה"נ ורפואה"ג בתוך שאר חולי ישראל. י"ח אלול תשס"ג. כוח"ט בסצ"ג לאלתר לחיים טובים ולשלום, אי"ל". ור' יצחק הלך למרן הגרי"ח שיחתום על המכתב ואמר שאינו רוצה לחתום שאי"ז כבוד התורה לומר לשווער מה לעשות, ועוד הוסיף שלא נראה שהשווער יתפעל מהמכתב ולכן לא חתם. עלינו לירושלים עיה"ק וכשהגענו לבית חולים למרן הגרי"ש, היו שרצו לקרוא למרן את המכתב והוא התעקש שרוצה לקרות את המכתב בעצמו על אף חלשותו והקושי לקרא כתי"ק של רבנו הגראי"ל (וקרא את המכתב) - ושאל מרן הגרי"ש האם מרן הגראי"ל אמר את זה בתור הלכה או בתור עצה טובה? והם שתקו וקרא שוב את המכתב. וכך קרא כמה פעמים ואמר לר' יצחק שהוא מוכן לחשוב על ניתוח אז ר' יצחק אמר לי להביא את הרופא מיד, כי השווער לא חושב סתם על דברים, ואם הוא מוכן לחשוב אז אפשר להביא את הרופא.

ביום רביעי כשעתיים לפני הניתוח כשהרופא בדק את הגרי"ש ולקחו צילומים ובדיקות אולטרא סאונד אמר הרופא כי לדעתו אין שום סיכון מבחינתו לעשות את הניתוח כי נשאר למרן הגרי"ש רק כשלושים ושש שעות לחיות והרופא אמר את זה גם למרן הגרי"ש שאין הרבה מה להפסיד, ומרן הגרי"ש הודה לו מאוד ואמר לו שאם זה לא יצליח לאף אחד אין טענות עליו. ואז נתברר כמה גדולים דברי חכמים וכו'.

לפני הניתוח קרא מרן הגרי"ש ק"ש של ערבית (כי התפלל מוקדם כי הניתוח היה אמור להתחיל מוקדם והתאחר בגלל בעיות מסוימות) והיה מאוד לא רגוע, והרופא ביקש ממני ליכנס למרן ולהרגיע אותו, וכששאלתי אותו מה מפריע לו? סימן בידי על מסכת החמצן שכנראה זה הפריע לו לשמוע את המילים של ק"ש וכשלקחתי את זה מעל פניו נרגע והמשיך לקרוא.

היה הרבה שאלות והכרעות לפני ובשעת הניתוח, ואני התלבטתי והרה"י הכריע מה לעשות, ופ"א היה שאלות לחוצות מאוד (מחמת ריבוי הדעות) ואמר לי מרן הגראי"ל 'כדאי לחיות אלף שנה כדי לזכות להציל את הרב אלישיב'. כשעתים אחרי

כ"כ התפעל מהמכתב של הגרא"ל והסכים לניתוח? ואמר לי: ער איז דער לעצטער ריינער יוד ביי כלל ישראל (-) הוא היהודי הנקי האחרון שיש בכלל ישראל) ולכן צריכים להתייחס לדבריו. מרן הגרי"ש יצא מגדרו בענייני הכרת הטוב להרופא, והתייחס אליו בכבוד גדול כמה פעמים כשהרופא נתן לו ידו נתן לו מרן שתי ידים לאות הוקרה, ופעם ביקש ממנו הרופא ברכה לחולנית, והעיר אחד מבני ביתו של מרן שהרופא הוא גוי וא"א לתת לו ברכה וענה לו מרן בחזק: הפוך מגיע לו ברכה יותר גדולה, בגלל שכגוי אינו מחויב שום דבר ואעפ"כ עזר אז חיבו הכרת הטוב יותר גדולה, שעל אף שהוא גוי בכל זאת טיפל במסירות.

שהתחיל הניתוח כשהכל היה מסודר והיה נראה בסדר החלטתי על דעת עצמי לטוס בחזרה לאמריקה עקב צורך גדול שהיה שם ואז התקשרו בני משפחת הגרי"ש מרן ומיד שלח לשולחים לראש ישיבת סלבודקה להגיד לי לא לנסוע עד אחרי הניתוח. וגם בזה היה סייעתא דשמיא גדולה כי באמצע הניתוח היו כמה סיבוכים גדולים ובזה הכל הסתדר לטובה.

בהזדמנות שאלתי את מרן הגרי"ש אמרתי לו שאני רוצה לשאול משהו אבל שהוא לא יקפיד ואמר לי 'איהר מעגדט אלס פרעגן- אתה יכול לשאול הכל ושאלתי הרי הרב לא מתפעל כמעט מאף אחד (במשך השנים שמעתי תגובות שלו וכו) ולמה

077-2222-666 או *4992



קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

יומא דהילולא

**"אני זוכר" - תיאור הגר"מ חדש זצ"ל בדמעות -
"איך ניגשתי לפינה ופשוט פרצתי בבכי... בבין
הזמנים נסעתי למירון לציון הרשב"י וקראתי
בבכיות נוראות את כל ספר התהילים"**



סיפורו האישי המרטיט של ראש ישיבת אור אלהן זצ"ל בשיחתו האחרונה לבני הישיבה לרגל יום היארצייט כ"ח תמוז

חברותות (זו לא עצה טובה, אבל בזמנו חשבתי שכך אני אצליח לסיים את ההספקים). למדתי אז בהתמדה עצומה. "חשבתי שאף אחד לא שם לב, אבל אחרי כמה ימים ניגש אלי הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל ראש הישיבה, ואמר לי שהוא שם לב שאני לומד בהתמדה גדולה. סיפרתי לו את מה שעבר עלי ואת הקבלה שלי, הוא שאל אותי איך אני לומד, ועניתי לו שאני לומד באופן יסודי את הגפ"ת עם המהרש"א, ובנוסף אני גם רואה את הר"ן והרא"ש כשצריך. הוא המליץ לי אז להחזיק גם רשב"א מתחת הגמרא אם יהיו לי קושיות. הוא אחז שהערות של הרשב"א מאוד יוסיפו לי. בתקופה הזו עשיתי שטייגען גדול... והיתה לי עליה עצומה.

"יום אחד היתה חתונה של בחור אחד מהמבוגרים בישיבה, זה היה שבועיים או שלוש בתוך אלול (אז עדיין נהגו להתחתן באלול. רק לאחר מכן כשבאלול אחד היו הרבה חתונות וזה הרס את כל הצורה של האלול, הפסיקו להתחתן באלול). הוא היה מבוגר ממני בעשר שנים אבל היה לי קשר חזק איתו בעיקר בלימוד. הוא היה מאוד חזק במהרש"א, הוא היה לומד את הגמרא ביחד עם המהרש"א, וגם אני מאוד אהבתי לראות את המהרש"א, כך היה

הוא שקוד ללמוד תורה (אבות ב יד)

את המעשה דלהלן, סיפר הגאון רבי משה חדש זצ"ל ראש ישיבת אור אלהן, בתוך שיחתו האחרונה בפני תלמידיו - בסעודה שלישית ש"ק פר' מטות תשע"ו.

"בהיותי נער צעיר בישיבת חברון, בסוף זמן קיץ תשי"ז - הייתי אז בסוף שיעור ג', בן שבע עשרה שנים (התחלתי ללמוד בישיבת חברון בגיל ארבע עשרה) - הרגשתי שלא כל כך הולך לי... הרגשתי שלא מספיק ניצלתי... למדנו אז מסכת גיטין, והרגשתי שאני לא יוצא מהזמן עם כל התכניות שתכננתי בתחילת הזמן. שלא תחשבו, למדתי אז בצורה שהרבה מהיושבים פה היו אומרים שאני לומד מצוין, אבל ציפיתי ליותר מזה. חשבתי שאני מסוגל ליותר. בישיבה קטנה ב'אור ישראל' למדנו יותר טוב.

"אני זוכר" - תיאור רה"י בדמעות - "איך ניגשתי לפינה במקום שלא יראו אותי, ופשוט פרצתי בבכי... קיבלתי על עצמי אז להתחזק בלימוד בסוף הזמן. בבין הזמנים נסעתי למירון לציון הרשב"י, וקראתי על הציין בבכיות נוראות את כל ספר התהילים. באלול למדו אז בישיבה פרק האומר, וקיבלתי על עצמי אז ללמוד במהלך זמן אלול מפרק האומר ועד סוף המסכת, לבד בלי

הרגשתי כזו הנאה, תאמינו לי שלא התחרטתי. ואל תדאגו, החתונה היתה שמחה גם בלעדיי.

”בדרך אגב, הגאון רבי שלמה זלמן פעם הגיע לחתונה ופגש שם את הנכד שלו, הוא שאל אותו מה הוא עושה בחתונה, ענה הנכד שהוא חבר טוב של החתן, והוא בא לשמח חתן. אמר לו רבי שלמה זלמן, כשאני הייתי בגילך לא השתתפתי בחתונות. וכמה הייתי משמח אם הייתי משתתף? אם הייתי רוקד שם כמה שעות אולי הייתי משמח קצת; ורק בגלל זה, היום, כשאני מגיע לחתונה אפילו לכמה רגעים, כולם שמחים, החתן, הכלה, כל המשפחה, הידידים...”

לנו קשר מאוד חזק בלימוד. אני הרגשתי שאני חייב להשתתף בחתונה, ולא ידעתי מה לעשות, כי הרי זה יפגע בהספקים שלי. ”בזמנו היה מקובל לערוך את החופה אחר הצהריים, ואחר כך בלילה היתה סעודה. בדיוק באותו יום בצהריים למדתי טוב את הסוגיה והיתה לי קושיה חזקה. התעמקתי בסוגיה ופתאום התבהרה לי הסוגיה; הרגשתי כזו מתיקות, וכדרכם של אנשים, כשיש משהו מתוק הם דוחים את עצמם מלעשות כל מיני דברים. דחיתי את עצמי קצת מללכת לחתונה, המשכתי להתעמק ודחיתי עוד קצת ועוד קצת, עד שפתאום אני רואה את הבחורים חוזרים מהחתונה... מיד תפסתי את עצמי: אוי, הפסדתי את כל החתונה.

בין המצרים

**”מדי שנה כשמברכים את חודש אב” - שח לנו
הגאון רבי שמואל חיים דומב שליט”א - ”אני נזכר
בהיותי בן שש, בתגובתה של סבתי ע”ה כשביקשתי
ממנה להוסיף סוכר למאכל האטריות והחלב...”**



לצפות לישועה - באמת! | הרב ישראל ליוש שליט”א

‘ציפית לישועה?’ זו אחת השאלות שאדם ישאל כאשר הוא יבוא לתת דין וחשבון לפני בית דין של מעלה. זה מלמד אותנו שהציפייה לישועה איננה איזו ‘חומר’ בעלמא ששייכת רק ליחיד סגולה - אנשים המורמים מעם. הרי בבית דין של מעלה לא שואלים על חומרות ועל הנהגות נשגבות. אם שואלים את השאלה הזו יחד עם שאלות נוספות העוסקות במהות הווייתו של האיש הישראלי, נשאת ונתת באמונה? קבעת עיתים לתורה? על כרחך שהציפייה לגאולה היא חובתו של כל יהודי, כמו החובה לשאת ולתת באמונה ולקבוע עיתים לתורה.

אך לצערנו הרב לא כך הם פני הדברים בקרב רבים מאיתנו. הסיבה לכך היא משום שמצוות אבלות על חורבן הבית ועל גלות עם ישראל, לא קלה היא עבור מי שאינו חש בחיסרון הבית. וכי איך יוכל אדם להתאבל על גלות עם ישראל, אם הוא לא מרגיש כלל שהוא בגלות. הוא הרי יושב בביתו, אוכל את לחמו, מנהל את סדר יומו כלבבו ועולם כמנהגו נוהג, ולכאורה הכל בסדר. וגם אם לא הכל ממש מסתדר, זו בעיה אישית שלו, ברצונו הוא יטפל בה, וברצונו הוא יתעלם ממנה, מי חושב בכלל על הצרות של כלל ישראל, על חורבן הבית הגדול - ביתו של ה”ת, על גלות העם ועימם גם גלות השכינה, כל זה רחוק מאיתנו.

אם כן, חובת ה’ציפייה לגאולה’, פירושה: לצאת מהמסגרת המצומצמת - החשיבה הבלעדית על מה שקורה איתנו ועל צרותינו האישיות. עלינו להביט בעיניים רחבות מחוץ למסגרת האנוכית, לתת את הדעת על צרת הכלל, לחשוב ולדמיין מה היה כאשר היה לנו בית מקדש, הרי ה’קרבנות אלוקים’ שהיתה באותם

”מדוע אינך אוכל את האטריות עם החלב שהגשתי לך?” - שאלה הסבתא את נכדה בן השש (אטריות עם חלב - מאכל עממי שנהוג היה לאכול בימי תשעת הימים, בימים ההם, בהם מטעמי תחליפי החי והצומח עוד לא היו בנמצא).

”זה לא מספיק מתוק, צריך להוסיף מעט סוכר!” - ענה לה הנכד בביישנות.

”היום זה הרי ‘תשעת הימים’! בימים אלו אינך מתבייש לבקש ‘מתיקות’?!” - התפלאה הסבתא.

הנכד שמע, הפנים והבין ואכל את האטריות כמות שהן, קצת פחות מתוקות, הרי היום ‘תשעת הימים’!

הדו שיח הזה בין הסבתא לנכד, דומה כאילו הוא התנהל לפני מאות שנים, ממש סמוך לחורבן, בשנים שעוד גם ילדים בני שש יכלו לחוות את חסרונו של בית המקדש.

אבל לא, השיחה הזו בין הסבתא והנכד היתה לפני כשישים שנה, בין הילד ‘שמואל חיים’ - מי שלימים הפך ל’הגאון רבי שמואל חיים דומב שליט”א’ דיין ורב קהילת חניכי הישיבות מודיעין עילית - לבין סבתו ע”ה.

”מדי שנה” - מספר לנו הרב דומב - ”כשמברכים את חודש אב, אני נזכר בהיותי בן שש, בתגובה הספונטנית של סבתא.”

”לי קשה להקל בהלכות אבלות של בין המצרים” - מוסיף הרב דומב - ”אני עוד זוכר בילדותי אנשים בעלי בתים שהיו כוכים ב’קנינות’, ישובים לאור נרות ולא לאור חשמל, כשהמאוורר היה כבוי, מחשש שמא יכבו הנרות.”



ונסיים בספור שסיפר הרה"ג ר' יצחק לוינשטיין זצ"ל. לפני יותר מארבעים שנה הפעילו בבית הוריו - שגרו בשכנות צמודה למרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל - קלטת ובה הושמע שיר על המילים 'על נהרות בבל'. לאחר כמה דקות באה הרבנית שטיינמן לביתם ואמרה שראש הישיבה אומר שהשיר הזה מעורר אצלו געגועים לבית המקדש, ומקשה עליו את הריכוז בלימוד...

לו יהא וגם אנו נתגעגע, וכשנתגעגע באמת, נרצה באמת ונבקש באמת, וחזקה על תפילה אמיתית שאינה שבה ריקם, ובמהרה יבנה המקדש, ותשרה שם השכינה לעולם

ימים בלתי ניתנת לתיאור, בית המקדש היה מקום להשראת השכינה בתוך עם ישראל, וכשה' משרה את שכינתו בתוכנו הרי השפע הרוחני והגשמי שיורד לעולם הוא לאין ערוך יותר מהשפע לו אנו זוכים כעת.

על כך אנחנו צריכים להתאבל, על הר ציון ששם, שועלים הלכו בו, על קרבנות שמכפרים עוונות שאינם. לזאת אנו צריכים לצפות, ל'קירבת אלוקים' שמשפיעה שפע רוחני גדול יותר, וסייעתא דשמיא גדולה יותר.



בין המצרים

מרן הגר"ח קרא מה שכתוב שם, ולפתע החל להשתעל חזק מאוד. "לא ידעתי מה קרה למרן שליט"א", מספר הת"ח, "אך כשהתבוננתי בפניו ראיתי שזה לא שיעול אלא בכי חזק"...



Yaakov Naumi/Flash90

עדותו של "איש מהימן מארץ הונגריה", שמרן הגר"ח שליט"א הורה שראוי לפרסמה

הארץ ולקונן על שריפת האולם והבירה, והיתה הזעקה והבכייה של המון העם עולה עד לרקיע. ואמר האיש המהימן הנ"ל, שגודל הבכי היה באופן כזה, שהרגשתו היתה שאין הוא יודע אם כשנחרב הבית היו בכיות העם אשר ראו לעיניהם החורבן, כמו הבכי אשר בכו המון העם במקומו בשלושת השבועות' - - - "זכורני את ההלם שאחז בי בעת שראיתי את מרן הגר"ח בוכה ובוכה ללא הפוגה, וגם הרה"ג רבי ישעי' אפשטיין שהיה נוכח במקום אמר שאינו זוכר בכי כזה של הגר"ח.

"שאלתי את מרן שליט"א האם כדאי לפרסם את הדברים, כי אולי הדור לא שייך בזה בכלל, ואמר לי: 'לפרסם'."

(קול ברמה - בטאונה של רמת אלחנן)

שח הגר"י זילברשטיין שליט"א: סיפר לנו ת"ח גדול, הלומד ב'נחלת משה', שהיה אצל מרן הגר"ח קניבסקי והראה לו קטע המובא בספר 'מציון מכלל יופי' של הגר"א נבנצאל רבו של הרובע היהודי בירושלים.

הגר"ח קרא מה שכתוב שם, ולפתע החל להשתעל חזק מאוד. "לא ידעתי מה קרה למרן שליט"א", מספר הת"ח, "אך כשהתבוננתי בפניו ראיתי שזה לא שיעול אלא בכי חזק... מי שמכיר את הגר"ח, יודע שכאשר הוא בוכה כל גופו מזדעזע!

"וכך מובא שם: 'יש בנותן טעם להביא מה ששמעתי מאדמו"ר הגרשז"א זצלה"ה, שסיפר בשם איש מהימן מארץ הונגריה, שבשלושת השבועות היו מתאספים במקומו לישיב על

יהלומים מגדולי ישראל

לאחר שהכניסו את כל ספרי התורה, ביקש רבינו מהילד שיביא את ספר-הנייר שלו. הוא אמר 'אתה הראית', והקהל הצטרף ל'הקפות' כשהילד מכרכר ומקפץ בשמחה עצומה. אחר כך ניגשו ל'קריאת התורה'...



Yonatan Sindel/Flash90

'החבר הטוב' של ראש ישיבת תורה ודעת הגרא"י פאם זצוק"ל

יהודי, וגם לילדים, ועל אחת כמה וכמה לילדים 'מיוחדים'. אחד הסיפורים המופלאים על הגאון רבי אברהם יעקב פאם זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה ודעת' בארה"ב, נסוב על 'החבר הטוב'

מי שזוכה להיות קרוב לגדולי הדור, מקבל את ה'הוד' המושפע מהם והמוענק לכל אדם באשר-הוא. מהסיפור הבא נלמד שגדוליו האמיתיים של עם ישראל מקרבים את עצמם לכל

ורקדו סביבם, ואחר כך קראו בהם, בא הילד ב'טענה' אל הגבאי מדוע לא רוקדים גם בספר שלו...

נחשוב לרגע על תגובתו של גבאי מן היישוב לטענה כזו; הרי במקרה הטוב הוא ייתן לילד לטיפה מהולה בלגלוג, ויפטרנו כלאחר-יד... לא כך הם הדברים בדרך כלל?

כשראה הילד שלא מתייחסים לדבריו, ניגש אל ראש הישיבה והציג את ה'טענה' שלו. ומה השיב לו הגר"א זצ"ל? האם דחה אותו בשתי ידי? לא ולא. הוא אמר לילד שלאחר שיחזירו את כל ספרי התורה להיכל, הוא בעצמו - ראש הישיבה - ירקוד ויקרא גם ב'ספר' שלו...

ומה אתם חושבים, שהרב פאם דיבר סתם-כך? לאחר שהחזירו את כל הספרים ביקש הרב מהילד שיביא את ספר-הנייר שלו, הוא אמר 'אתה הראית', וחלק מהקהל שנשאר בבית הכנסת הצטרף ל'ריקודים', כשהילד מכרכר ומקפץ בכל עוז עם 'ספר התורה', ומרגיש את עצמו 'בעננים'...

לאחר מכן ניגשו ל'קריאת התורה'. ה'ספר' הונח על הבימה, כשהגר"א פאם עורך 'הצגה' שלימה, והוא-עצמו עולה לתורה, ככהן, ואומר את ה'ברכות', בלי שם השם כמובן, ואחר כך לוי וישראל, וכו'.

עד כדי כך הגיעה מסירותו של הגר"א פאם לאותו ילד!

זו הייתה הנהגתו בחיים של אותו גאון וצדיק, הגר"א פאם, שידע להתייחס לכל אדם ואדם כפי מה שהוא.

(ברכי נפשי, הובא בגיליון 'ליקוטים וסיפורים נפלאים')

שהיה לראש הישיבה - ילד שסבל מ'תסמונת דאון', ומצא אצל הגר"א פאם אוזן קשבת.

אחד הפרקים האחרונים בספר תולדותיו של ראש הישיבה, 'אהוב על כולם', מתאר את מערכת היחסים הלבבית שהייתה בין הרב פאם לאותו ילד. כשילד כזה מגיע לבית הכנסת, יש מקרים שהוא מתרוצץ בין המתפללים, מקפץ על ההרים ומטפס על הגבעות, ויש המנסים לגעור בו ולהשתיקו. אצל הרב פאם התנהלו הדברים אחרת. כשהיה הילד רץ ומסתובב בבית הכנסת ועושה רעש גדול, והמתפללים ניסו להשתיקו, הסביר להם הגר"א פאם שלא רק אין טעם להשתיקו (מפני שזה לא יעזור, וכידוע), אלא יתכן בהחלט - שזו היא צורת התפילה של הילד ההוא.

מה אנחנו יודעים, אנשי בשר ודם, מהמתחולל בנפשו של הילד? רק השם יתברך, שברא אותו בצורה זו, וקבע מראש איזו משפחה תזכה (כן, כן, תזכה!) לגדלו, הוא לבדו יודע שיתכן שההתרוצצות של הילד בבית הכנסת יש בה מעין 'ריקוד' לכבוד השם, ואיך אנחנו יכולים להשתיקו?!... ראש הישיבה השתדל להתייחס אליו בסבלנות מרובה, והאזין לכל דבריו, ודי היה בעצם ההתנהגות הזו, כדי להוכיח לכל הקהל כיצד לנהוג עם הילד.

פעם, ביום שמחת תורה, הגיע הילד לבית הכנסת עם ספר תורה העשוי מנייר, כדרכם של הילדים. אלא שבעוד שכל הילדים האחרים מבינים שהספר שהם אווזים בידם, אינו ספר תורה כשר, הוא לא הבין זאת... כשהוציאו את כל ספרי התורה מהיכל,

קול העם

אתה גרמת לנו להשתקע בבית הזה, ושילחת בנו את הציפורים הנוראיות האלו. אנא ממך, אני מבקש ומתחנן, אני כבר לא יכול לסבול את זה, בבקשה!!!



סיפור אמיתי שאירע בשבוע שעבר בביתה של משפחה המתגוררת בביתר עלית

הנוצות, הם עופות עקשניים מאוד, וקשה מאוד להתגבר עליהם. בשבוע שעבר, בלי שום הודעה מוקדמת, פתאום נעלמו להן הציפורים. הגברת כהן שמה לב שהרעש נעלם לו, וגם הילדים לא מבקשים ממנה לנקות להם את הנדנדה ואת האופניים. היא חיכתה יום ויומיים, וראתה שאכן נעלם לו המפגע לבלי שוב.

כששב בעלה הביתה בערבו של היום השלישי היא שאלה אותו, אם הוא ניסה איזו שיטה חדשה כנגד הציפורים, כי היא רואה שהן נעלמו והיא יודעת שהוא הגיע כל פעם עם רעיון חדש איך לגרום להרחקתם.

הרב כהן חיך חיך צופן סוד וענה בקצרה: "כן ולא".

לא הבנתי, היא שואלת, כן או לא? האם עשית משהו חדש שגרם לציפורים להיעלם?

אליעזר (לייזר) רוט

בתקופה האחרונה התמודדה משפחת כהן (שם בדוי) בביתר עלית עם מפגע לא נעים במיוחד. ציפורי 'מיינה' אכזריות וקולניות למדי, החליטו לקנן בראש הבניין, והמשפחה סבלה מהן רבות, מדובר במטרד של רעש ובעיקר של לכלוך.

הנדנדה הניצבת במרפסת מתלכלכת שוב ושוב, בגדים הנתלים על מתקן הכביסה, צריכים לחזור לכביסה חוזרת, האופניים יוצאות מכלל שימוש פעם אחר פעם עד שההורים ודואגים לנקות אותם, והמפגע מציק מאוד לכל בני המשפחה.

הם ניסו הכל. תלו שקיות ניילון מתנופפות, דיסקים נוצצים ומסתובבים ברוח, שמו רשתות ודוקרנים, ואפילו הביאו אנשי מקצוע.

אבל שום דבר לא עזר. ציפורי מיינה כתומי המקור ושחורי

"מיד, בעודי שוכב במיטתי, נשאתי תפילה מעומק הלב, ואמרתי לקב"ה: "אבא שבשמים חוס ורחם עלינו. אתה שלחת אותנו לכאן, הועדת לנו את הדירה הזאת, גרמת לנו להשתקע בבית הזה, ושילחת בנו את הציפורים הנוראיות האלו. אנא ממך, אני מבקש ומתחנן, קח אותן מכאן, תעביר אותן למקום אחר כמו שהעברת את הארבה שכיסה את עין ארץ מצרים. אני כבר לא יכול לסבול את זה, בבקשה!!!"

"זהו, סיימתי להתפלל, קראתי קריאת שמע ונרדמתי. למחרת בבוקר קמתי וראיתי שאין ציפורים, לא שומעים אותן, גם בערב כשחזרתי הביתה ראיתי שהכל נקי ואין להן כל זכר. הבנתי שהתפילה שלי התקבלה, אבל חיכיתי לראות מתי ישימו לב גם שאר בני הבית, וכך נלד כולנו שיעור חשוב במיוחד: תפילה תמיד עוזרת!!!"

כשראתה שגדולה התמימה השיב: "אומנם עשיתי משהו, אבל זה לא משהו חדש, אלא ישן מאוד מאוד..."

"כשראיתי ששום שדבר לא עוזר, שהציפורים נשארות למרות כל המאמצים וכל השיטות והטריקים שניסיתי כנגדן, כבר כמעט התייאשתי."

"ביום ראשון בלילה, אחרי שכל המרפסת היתה מטונפת בצורה מזעזע ועבדנו קשה כדי לנקות אותה, כשהלכנו לישון, שכבתי במיטה שלי וחשבתי להרים ידיים. אני לא מוכן להיאבק בציפורים האלו, הן מציקות ומציקות, א לא תהיה ברירה, אולי נמכור את הבית וזהו. אני כבר לא יכול לסבול את המטרד הנורא הזה..."

"הכל כבר ניסינו, כל הטריקים והשיטות, ושום דבר לא עזר... "ואז הכתה בי המחשבה, רגע, לא ניסינו הכל. יש עוד משהו אחד שלא עשינו כדי להתפטר מהציפורים. לא התפללנו על כך!!!"

הסיפור היומי

הימים חולפים, ומיודענו מוסיף להתפלל מעומק לבו לישועה. ואז ביום בהיר נקשו בדלתו שני חשמלאים חמורי סבר והודיעוהו כי בתוך רבע שעה הם מנתקים את החשמל, וזו התראה אחרונה בהחלט! הוא חש אובד עצות...



שעת צרה? רגעים של מצוקה? - הכל כדי לחבר את זרם החשמל בינינו לבין אבא שבשמים

מצפה לישועה. אלא שביום בהיר נקשו בדלתו שני חשמלאים חמורי סבר, והודיעוהו כי יש לו רבע שעה עד שהוא מנתקים את זרם החשמל, וזו התראה אחרונה בהחלט!...

האברך חש אובד עצות, התפלל שוב לבורא עולם והחליט להתקשר לאמו, לשואלה אם יש לה רעיון מנין ללוות סכום כזה. בשומעה את דבריו, קפצה האם המבוגרת ממקומה ואמרה: 'בדיוק עכשיו, ממש עכשיו, חתמתי חוזה למכירת דירת ירושה שלי. שנה וחצי אני מנסה למכור, ובדיוק הרגע נחתם החוזה וקיבלתי 50,000 ₪ כתשלום ראשון בחתימת החוזה. הכסף מוכן לך!' האברך נדהם מיד ההשגחה, כיצד בורא עולם עמד לצידו עד הרגע האחרון. הוא שילם את חובו והציל את המשך זרימת החשמל בביתו. הוא סיפר את סיפורו למען נדע כולנו: כן, יש לנו כתובת. אם יש לנו שעת צרה או מצוקה, זה נועד לחבר את זרם החשמל בינינו לבין אבא שבשמים, להדק אותו. הבה נפנה אליו ונדבר אתו, נתפלל אליו כראוי ובכוונה, ונזכה שהוא יושיענו ויגאלנו תמיד!

אם כולנו יודעים שחשבון החשמל מגיע אחת לחודשיים ומרוקן את חשבון הבנק באבחה אחת, הרי שהיה יהודי אחד שניצול מגזירה זו.

מסיבה טכנית לא ברורה, שמו נשטט ממערכות המיחשוב של חברת החשמל. ארבע שנים תמימות חלפו בלי שקיבל ולו חשבון חשמל אחד, והוא כבר הרהר, אולי פטרו אותו מתשלום לנצח... אלא שביום מן הימים, מערכות הבקרה חשפו את העניין והוא קיבל חשבון חשמל על ארבע שנים בבת אחת. 50,000 ₪ תבעו ממנו לשלם, והוא חש אבוד במערכה. חמישים אלף ₪? - מנין לו סכום כזה בעיצומו של יום? מהיכן ישיג הון עתק שכזה ביום בהיר אחד?!

אלא שחברת החשמל לא אבתה לשמוע על פריסת תשלומים או פתרון אחר. אחת היא לה - התברר שמדובר בטעות, הוא צרך חשמל בסכום של 50,000 ₪, ועליו לשלם הכל, באופן מיידי. הוא ידע שאין לו מהיכן לשלם, ופנה לאבא שבשמים במילים שלו, כשהוא מבקש: 'אבא, מי כמוך יודע שאין לי מהיכן לגייס סכום כזה. אנא אבא, עזור לי לעמוד בזה!'

בינתיים הימים חולפים. הוא מוסיף להתפלל מעומק לבו,

(אור לירשים, מתוך 'ספיר ויהלום' פר' ואתחנן ע"ח - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א. י"ש"כ לרב פנחס זרביב, מכון 'למעשה'. לתגובות ולחומר נוסף: gmail.com@p0583271323)

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

"האמת שהמצב הזה מצער, כי יש כאן מכשול של כלאי הכרם, אבל מצד שני אנחנו זוכים לקיים מצווה מאוד נדירה של ביעור כלאיים, ואנחנו שמחים על הזכות שנפלה בחלקנו"



נאמן ביתנו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, הג"ר משה סחייק שליט"א, מספר על מצוות ביעור כלאיים שתקיים בעז"ה היום בקריית הרצוג בבני ברק

אליעזר (לייזר) רוט

רבי חיים נאה יש כאן שיעור של יותר משמונה אמות ואין בכלל חשש של כלאי הכרם. מצד שני, לפני החזון איש זה כלאי הכרם מדאורייתא.

"הבעיה גדולה עוד יותר כי לעקור עץ זה איסור של 'בל תשחית'. התורה אוסרת עלינו לעקור עצי פרי. מצד שני לקיים עץ של כלאיים זה גם איסור... אז מה עושים?

"האמת שיש לזה פתרון, וכך אנחנו עומדים לעשות. מביאים גוי שיעקור את העץ, כך אנחנו לא מקיימים את העץ אבל גם לא עקרנו אותו ולא עברנו על 'בל תשחית'.

"עם זאת, זה לא רק דיון כללי לגבי כל הכרם, אפילו לפי החזון איש, לגבי חלק מהעצים הדבר תלוי במחלוקת ראשונים. יש עץ אחד שהוא מחוץ לכרם, האם הוא נחשב 'זנב' לכרם ונאסר יחד איתו או לא? יש עוד שאלות ולכל אחד מהעצים יש מעמד הלכתי שונה לפי חלק מהראשונים.

"ואכן היה ממש 'מושב בית דין' נפרד על כל אחד מהעצים, הנושא הסעיר את העוסקים בהלכות אלו בימים האחרונים, ורק לאחר שקיבלנו הדרה ברורה מה לעקור, מה לא לעקור, ואיל לבצע את העקירה בפועל, אנחנו יוצאים לדרך ועוקרים את העצים שעליהם נפסק כי יש לעקור אותם.

"האמת שהמצב הזה מצער, כי יש כאן מכשול של כלאי הכרם, אבל מצד שני אנחנו זוכים לקיים מצווה מאוד נדירה של ביעור כלאיים, ואנחנו שמחים על הזכות שנפלה בחלקנו.

"יהיו שיאמרו שזה ניסיון", מסכם הרב סחייק, "כי באמת העצים עמוסים בענבים טעימים ומיוחדים במינם, ענבים אורגניים מזן 'איזבלה', איכותיים שמהם מפיקים מדי שנה יין ערב במיוחד, אבל מבחינתנו זאת כמובן לא שאלה. על ההתעסקות שלנו עם עצי הפרי היא כדי לקיים את המצוות התלויות בארץ, וגם עכשיו אנחנו זוכים לקיים מצווה נדירה וחשובה מאוד של ביעור כלאיים".

בקרום יתפרסם אי"ה הריאיון המלא והמרתק על הקשר העז של הרב סחייק עם מרן הגרא"ל זצ"ל.

אחד מבאי ביתנו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, היה תלמידו החביב הג"ר משה סחייק, שבימים האחרונים סיפר לנו על הקשר המיוחד שלו עם מרן זצ"ל, ובס"ד נפרסם את הדברים במאמר נפרד ומורחב.

היום צפוי הרב סחייק לקיים מצווה נדירה מאוד של ביעור כלאיים, ומעשה שהיה כך היה.

בחצר הבניין המשותף בו מתגורר הרב סחייק, יש כרם ענבים המורכבת משמונה עצי גפן, ולצדם עצי פרי נוספים.

בא אחד השכנים ושתל נענע בסמוך, ומאחר ולנענע יש דין של תבלין, הרי יש בזה משום כלאי הכרם, וכשהתברר הדבר לשכנים נהיה בלגאן גדול.

הרב סחייק ששמע על כך מיהר לרוץ לחצר ולקטוף את הנענע, כדי להינצל מאיסור כלאיים, ולאחר מכן פנה לגדולי התורה העוסקים ובקיאיים בהלכות של המצוות התלויות באץ כדי לברר כיצד עליו לנהוג בעצי הגפן עצמם.

"בדרך כלל כשיש כלאיים לא צריך לעקור את העץ אלא מספיק רק להשמיד את הפירות. אבל אם הכלאיים התקיימו מאז שהפרות היו קטנים משיעור של 'פול הלבן', ועד שהבשילו לכדי אכילה, או אז העץ עצמו נאסר בהנאה וצריך לתלוש אותו ולשרוף אותו כליל.

"היינו צריכים לברר קודם כל את הפרטים הטכניים, מתי בדיוק נשתלה הנענע, מה היה גודל הפרי בזמן ההוא, מה מהמרחק המדויק בין גבעולי הנענע לעץ הכי קרוב ומה המרחק לעץ הכי רחוק.

"עשינו שרטוט של החצר, עם מיפוי מדויק של כמה מטרים וסנטימטרים בין עץ לעץ ובינם לבין הנענע, וכך הלכנו לשאול את הרבנים שישבו וניהלו דיון מאוד מורכב כיצד לנהוג בעצי הגפן הללו.

"כי למעשה יש כאן בעיה גדולה. מצד אחד הנענע רחוקה מהכרם מרחק של ארבעה מטרים ושמונה סנטימטרים. לפי

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?      [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

**"אני מתבייש להגיע לביהכ"נ, אינני יודע מה עושים שם",
אמר האיש. השיב לו רבינו: "אם כך, תבוא לביהמ"ד שלי,
ואני כבר אראה לך מה לעשות". לאחר התפילה נדהמו
המתפללים לראות את היהודי משתטח על הרצפה בבכיות...**



הצ'ק של הרבי שהחזיר יהודי לכור מחצבתו

שם. אך רבינו אמר לו: "אם כך תבוא אלי לביהמ"ד שלי, ואני כבר אראה לך מה לעשות, אין לך שם ממי להתבייש". ואכן בשבת הבאה, הגיע היהודי להתפלל בבית המדרש של רבינו בליל שב"ק ובבוקרו. והנה, לאחר התפילה נדהמו המתפללים לראות את היהודי נשכב על הרצפה בבכיות ובדמעות שלישי, ומתוך אנוחות בכיה סיפר על ילדותו לפני המלחמה, שהיו שומר תורה ומצוות ואף למד בישיבה - ופירט כמה ראשי ישיבות שלמדו עמו בישיבה - אך אח"כ כשהגיע לאמריקה, כבר שנים שאינו מניח תפילין ואינו שומר שבת, ועכשיו הכל התעורר אצלו...

ואז ניגש האיש לרבינו והודיע לו חד-משמעית, שהוא כבר לא יפתח את החנות בשבת ואינו צריך את הצ'ק. אך מפני שלום בית, היה מקבל מרבינו צ'ק בכל ערב שבת, והיה מראה את הצ'ק לזוגתו כדי שתנוח דעתה, ואח"כ היה קורע אותו מבלי שתבחין בכך.

(באר בשדה)

סיפר הרב אליעזר אייכנטל ז"ל - מנהל מוסדות 'גדיל תורה' בארה"ב, שזקנו ר' פישל השתתף בפעילותו של כ"ק האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מזוטשקע זצ"ל למען סגירת החנויות בבורו-פארק, והביא כמה עובדות מימים אלו.

פעם אחת נכנס רבינו לאחת החנויות כדי לשכנע את הבעלים לסגור את החנות בשבתות, אך היהודי המוכר טען שיהיה לו הפסד כספי, ואינו עושה ח"ו להכעיס, אבל גם אינו יכול לגרוע מהכנסתו השבועית. רבינו הגיע אתו להסכם, שבכל שבוע יקבל ממנו סכום כסף לכסות את ההפסדים והמוכר הסכים בחפץ לב. כעבור שבוע, כאשר קיבל מרבינו את הצ'ק, אמר לו רבינו שאין זה מן היושר שהוא מקבל כסף בשביל לא לעשות שום דבר, וביקש ממנו, שאם הוא יושב בטל ביום זה, שלכל הפחות יגיע להתפלל בבית הכנסת.

תחילה אמר האיש שהוא מתבייש, כי הוא לא יודע מה עליו לעשות

**מה קורה לילד היקר שלכם כשהמרמלדה
המסוכרת הופכת להיות 'חלק' ממנו,
וכיצד מסבירים לו מדוע כדאי לו לזוותר על
האריזה הססגונית הקורצת מן המדף**



חותמת עם נשמה - פרק שנים עשר בסדרת 'הורים בתפקיד' מאת המחנך הרב פנחס ברייער שליט"א

מכניסים לפה עובר אל מערכת העיכול, ובסיומו של תהליך ביולוגי המאכלים הופכים לחלק מאיתנו, כלשונו של בעל ה'מסילת ישרים': "והמאכלות האסורות יתירות בזה על כל האיסורים, כיוון שהם נכנסים בגופו של האדם ממש ונעשים בשר מבשרו". הכנסת דבר איסור לתוך גופו של האדם משפיעה לא רק על נשמתו, אלא גם על המציאות הגופנית שלו. אדם שאכל דבר איסור, נהפך לבהמי יותר ורוחני פחות.

ה"אופיי" של החיות הדורסות

הרמב"ן (דרשת תורת ה' תמימה) מסביר בהרחבה במספר מקומות, שהתורה התירה ליהודים לאכול דווקא מבעלי החיים

אוכל הוא אחד הנושאים החשובים בבית, בכל בית... כיהודים המקפידים על קלה כחמורה, תופס נושא כשרות המזון מקום חשוב בסולם הערכים המשפחתי. זאת כמובן מתוך ידיעה כי המאכלים שאנו מכניסים לפינו לא רק מחזקים את הגוף, אלא גם משפיעים על הנשמה.

ילדינו מתחנכים מינקות על הקפדה בלתי מתפשרת בנושא הכשרות, וכשהם גדלים מעט הם כבר יודעים לזהות בעצמם את חותמות הכשרות המקובלות בבית, שהן תנאי בלתי עביר להכנסת המאכל לפה.

בכל זאת, חשוב להקנות להם את הפן הרעיוני שמתחת להקפדה הטכנית על הכשרות. חשוב להסביר כי כל מה שאנחנו

העדינים, הרכים והרגישים, ואסרה לאכול מהחיות האכזריות, הבהמות הרעות והעופות הדורסים. לדבריו הקדושים, וכך כתבו עוד מרבתינו הראשונים, בחר הקב"ה לאפשר לנו לאכול דווקא מבעלי החיים שלא מציקים ומתאכזרים לאחרים, ואסר עלינו לאכול מבעלי החיים בעלי המידות הרעות והמושחתות, כי אם נאכל מבשרם, נכניס לגופנו לא רק את בשרם, אלא גם את תכונותיהם הרעות. התורה אסרה גם אכילת שקצים ורמשים, שלא נהיה מורכבים מחומרים מאוסים.

חז"ל הקדושים גילו לנו גם שמאכל אסור גורם לטמטום הלב ויוצר חסימה לכל דבר שבקדושה; עד כדי כך, שעניין "ונטמטם" חל גם על מי שחייב לאכול מאכל אסור בציווי רופא, ובעצם מקיים באכילה זו מצוות "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"; בכל זאת, לדעת כמה פוסקים, הטמטום קיים, כי במציאות יש בגופו חלקים שבמקורם היו מאכלי אסור.

ה'אור החיים' הק' (פ' אחרי יח, יג) מביא בשם האר"י, שלפעמים קורה שהאדם מתהפך בטבעו ומזוגו מוטב לרע, והוא עצמו תמה ומשתומם על כך, ואינו יודע מה הסיבה, ויש לדעת כי לעיתים הדבר נגרם בגלל אכילת מאכל שיש בו מחלקי הרע.

לסמוך על 'החובש השכונתי'

ילדינו אינם נתקלים כמעט במוצרים של נבלות וטרפות, חלילה. מדפי הסופרמרקט מלאים ברוך ה' מוצרים שעליהם חותמות מחותמות שונות, ולפעמים קשה לילד להבין מה הטעם בהקפדה הנהוגה אצלנו בבית, מה הבעיה במוצר פלוני ובחותמת כשרות פלונית, ולמה אי אפשר להתנער מכל זה ולטעון: יש הכשר כלשהו, זה העיקר, מעבר לזה לא אכפת לי...

במקרים כאלו עלינו להסביר לילדים מה שה'מסילת ישרים' מסביר (בפרק יא): למה הדבר דומה? למין מאכל שרוב הרופאים המומחים אסרו לאכול, והם טוענים בתוקף שיש בו חומרים מסרטנים, ומנגד, יש חובש שכונתי בודד שעבר קורס עזרה ראשונה הטוען שאין מה לחשוש, ואפשר לאכול ממנו חופשי...

האם מישהו מאיתנו יסמוך על אותו חובש?! ברור שדעתו בטלה ומבוטלת לדעת המומחים...

כך בנוגע בענייננו: כשילד יודע שממתק כלשהו כולל בתוכו ג'לטין למשל, ושומע שהוא חומר המופק במקרים רבים מעצמות של נבלות וטרפות או בעלי חיים טמאים, הוא מבין שיש כאן ספק כשרותי רציני, שיש כאן ספק "ונטמטם". שהרי אם ייכנסו אל גופו ח"ו אותם חומרים מפוקפקים, הם יהפכו לחלק ממנו ויפריעו לו להתקדם ולהתעלות, כי נפשו תיפגם. ולכן אם לא יהיה על הממתק חותמת כשרות מהודרת, יהיה לו כוח להתנזר ממנו ולא לחפש היתרים.

כשרבי עקיבא איגר "מריח"

נסיים בסיפור נורא שאירע אצל הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, כאשר אם בוכייה הגיעה עם ילדה בן השבע, וסיפרה בדמעות

שלפתע נעלם לילד כל החשק ללמוד.

הגר"ע הרהר מעט, והשיב לה שמן הסתם אכל הילד דבר שאינו כשר, וזו הסיבה לטמטום המוח שלו. תממה האם: הרי אצלנו הכול כשר, איננו מכניסים לביתנו מצרך שיש בו ספק? אך הגר"ע בשלו. בקדושתו היתירה "הריח" שהסיבה לטמטומו של הילד היא אוכל לא כשר.

הלכה האישה לביתה, והחלה לברר ביתר שאת את מקורות האוכל הנכנס למטבחה. ומה התברר? באותה עיירה הדיח הרב את השוחט המקומי ופסלו מתפקיד השחיטה לבני העיירה, אך השוחט החצוף המשיך לשחוט, למרות גזרתו של הרב.

באותם ימים ערכה אחת המשפחות בעיירה חתונה לבנה, וכנראה כדי ליהנות ממחיר מוזל, הוזמן הבשר אצל השוחט ההוא. הילד השתתף בחתונה, ואכל מהבשר שנשחט על ידי השוחט שנפסל.

חזרה האישה אל הגר"ע וסיפרה דברים כהווייתם. "זו הסיבה לטמטומו של הילד", פסק הגאון. לשאלת האם כיצד לתקן את הפגם, הורה רבי עקיבא איגר שיעלו את הילד לארץ ישראל, ושיעסוק שם בתורה. ואכן, הילד עלה ארצה, וצמח לאחד מתלמידי החכמים הגדולים בירושלים.

לא לוקחים לפני ש"משלמים"

מעניין לעניין באותו בניין: בית יהודי מושתת על החינוך לברכות הנהנין: לפני האוכל ואחריו. כל אימא בישראל מלמדת את בנה לומר ברכה לאט ובקול לפני אכילת ממתק. אנחנו מחנכים לברכה אחרונה, כשבסעודות שבת נעשה זאת יחד עם ילדינו הקטנים.

חשוב מאוד להחדיר את העניין בצורה חיובית. נסביר לילדים: אנחנו רגילים לומר תודה לדוד או דודה שכיבדו אותנו בממתק, קל וחומר שאנחנו חייבים לומר תודה לבורא העולם, שלמעשה, הוא יצר והצמיח ונתן את המאכל שבידינו.

נמחיש להם, כי כשם שברור כי בחנות לא לוקחים מוצר לפני שמשלמים, כך גם לא נהנים מן העולם ללא ברכה; הברכה היא התשלום לקב"ה על כל הטוב שהוא מרעיף עלינו.

חשוב לתאר לילדים איזה רעש נהיה בשמיים כשילד מברך, איך הקב"ה משתיק את כולם, ורוצה לשמוע רק ברכה טהורה מילד יהודי צדיק.

נתאר להם איך הברכה הופכת להיות יהלום המונח בכתרו של המלך.

מנגד, נתאר את האכזבה שיש בשמיים כשפספסנו ברכה, כסיפור הידוע על הרבנית הראשונה לבית בעלזא, מרת מלכה ע"ה, שהעירה פעם למישהו ש"חטף" ברכה, ותיארה איך הזרע התחנן שייקלט ויצמח, ובהמשך התפלל שיקצרו אותו ויניחו בסל, שיטחנו ויאפו, והכול כדי שיהודי יזכה לברך עליו. ולפעמים, בהיסח דעת של רגע, כל הציפייה של אותו ניצוץ קדוש שהיה במאכל יורדת לטמיון.

חשוב שנשמע דוגמה אישית לברכות במתניות ובקול; הילדים מעתיקים אותנו בכל פרט, ובמיוחד בדברים הנראים לא מודעים. ילד הרואה שברכה היא עניין שלם, לומד לברך בכוונה.

עגיל שאבד ויהלום שהוחלף בטעות



משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

עבור העגיל הקיים, שהרי בעגיל האבוד ממילא כבר לא היתה לי תועלת.

תשובה: מגיע לה תשלום עבור שני היהלומים, גם על האבוד, אך תיטול רק את ההפרש בין יהלום מעבדה ליהלום אמיתי, וזאת כיון שאינה מחזירה את היהלום האבוד, וכמבואר בחו"מ סוף סי' רל"ב שמקח טעות באחריות הלוקח עד שיחזירונו למוכר, וכעת יהיו שני היהלומים זהים ממש כי שניהם יהלומי מעבדה.

שאלה: בעלי קנה לי לחג שני עגילים עם יהלומים אמיתיים, ולאחר כחודש נאבד עגיל אחד והזמנתי בחנות עגיל זהה עם יהלום מעבדה שדומה לעגיל השני. כשהגעתי לקבל את ההזמנה ראיתי מודעה בחנות, שנתגלתה טעות, וכל מי שקנה בחודש האחרון יהלומים, נתברר שזה לא היה אמיתי אלא רק יהלומי מעבדה, והוא רשאי לקבל את כספו בחזרה. השאלה, האם אני יכולה לדרוש את כספי בחזרה גם תמורת העגיל שנאבד, או רק

האם מותר לאדם להוציא דיבה על עצמו?



הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

הגר"נ קרליץ (חוט שני) עמד על שאלה זו וביאר, שמה ששמע מהח"ח ב'באר מים חיים' שמותר לדבר לשון הרע על עצמו, זהו דוקא כשהשומע יודע שהמספר מדבר על עצמו, אבל כשהשומע אינו יודע שהמספר מספר על עצמו, וכגון שאומר 'שמעון בן יוסף עשה כך וכך' והשני אינו יודע ששמעון בן יוסף זהו המספר בעצמו, באופן זה אסור. ואף שהמספר עצמו יתכן שאינו עובר איסור, מכל מקום כלפי השומעים ששמעו דברי גנאי על השני, הרי זה בכלל 'שמע שוא'. ולכן במעשה עם הח"ח שהישוב לידו לא ידע שהוא מדבר על עצמו לשון הרע, יש איסור לדבר על עצמו לשון הרע, כמו שהסיק שם הח"ח. ובדומה לזה כתב הגר"ח קניבסקי (שאלת רב ח"א פ"ז תשובה ח ובסוף הספר תשובה ג) שכשהשומע אינו יודע שמספר על עצמו אסור, מפני שילמד ממנו שמותר לספר לשון הרע.

ודעת הגר"מ פיינשטיין (מסורת משה עמוד תצט) שאסור לספר לשון הרע על עצמו. וראה גם שו"ת תורה לשמה (לבעל הבן איש חי סי' תט) שאין לאדם להוציא דיבה רעה על עצמו.

בסעיף ו' (כלל ז' מהלכות לשון הרע) עוסק החפץ חיים במקרה שאדם מספר גנות על עצמו ועל חברו יחד, וכותב שמותר להאמין לו רק לגבי עצמו ולא לגבי חברו. בביאורים ומוספים מביאים בהקשר לכך נידון מעניין - האם מותר לאדם לספר לשון הרע על עצמו.

מפורסם המעשה עם ה'חפץ חיים' שבנסעו פעם לראדין ישב לידו אחד שהרבה לדבר בשבחו של הח"ח, ולא ידע שהוא זה היושב לידו, והח"ח ביטל את דבריו וכו', ואותו אחד כעס עליו איך הוא מעז לדבר כך סרה על הח"ח, ואח"כ כשהגיעו לראדין ונודע לו מי היה שכנו לנסיעה, בא להתחנן ולבקש סליחה מהח"ח, ואמר לו הח"ח: מגיע לך יישר כח שלמדתי ממך שאסור לדבר לשון הרע אפילו על עצמו.

מאידך, לעיל (כלל א באמ"ח ס"ק טו) הביא ה'חפץ חיים' את דברי חז"ל (ילקוט שמעוני ישעיה אות תו) שאחרי שאמר ישעיהו הנביא להקב"ה (ישעיה ו ה) "כי איש טמא שפתים אנכי ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב", אמר לו הקב"ה שעל עצמו רשאי לומר דברי גנאי, אבל לא על אחרים.



יומא דף פח

על מי הטיל מרן הגר"ח קנייבסקי לעשות חמישים סיומי מסכת?

סיום מסכת

מה שקרה לאחר מכן הוא, שהבחור הודיע שבעצם הוא לא סיים את כל המסכת, אלא למד בה רק את ההתחלה והסוף... יוצא אפוא שה'סיום' המופרך שעשה לפני עשרות האנשים, לא היה כלל בגדר סיום, ואלה שחשבו שבכך הם יכולים לאכול בשר, טעו, והבחור ההוא הכשיל אותם באכילת בשר בתשעת הימים. הבחור הגיע אלינו וביקש תיקון וכפרה על מעשיו. כשהייתי אצל גיסי מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, הצגתי בפניו את הדברים, והגר"ח שאל כמה אנשים השתתפו בסיום. כשהשבנו שמדובר בערך ב־50 איש, אמר הגר"ח שאם הוא רוצה לכפר על מעשיו, שיעשה 50 פעם סיום על המסכת ההיא! וכשניסיתי לומר לגיסי שיתכן ש־50 סיומים הם פרויקט קשה מדי, החמיר מרן שליט"א עוד יותר את אמירתו, והורה שסיום אחד מתוך ה־50 יהיה עם המהרש"א!

חושבני שההסבר בדברי הגר"ח הוא שאם בסופו של דבר יצא דבר טוב מהמכשלה הזו, והבחור יעמול בתורה כדבעי, עד כדי עריכת 50 סיומים, זה עצמו תיקונו של החטא שעשה. ואוסיף בזה, כד הוינא טליא, נפגשתי עם הגאון רבי צבי־פסח פרנק זצ"ל, ה'הר צבי' והגאון שאלני מה אני לומד, והשבתי לו שאנחנו לומדים מסכת בבא קמא.

ואמר לי שהוא למד אותה מאה פעמים ואחת!

(מצוות בשמחה ויקרא)

החינוך במצוה מצוה צ"ה מפרש בטעם שהחוטא מביא קרבנות, 'הלא אמרנו כי עיקרי הלבבות תלויין אחר הפעולות, ועל - כן כי יחטא איש לא יטוהר לבו יפה בדבר שפתים לבד, שיאמר בינו ולכותל חטאתי לא אוסיף עוד. אבל בעשותו מעשה גדול על דבר חטאו, לקחת ממכלאותיו עתודים ולטרוח להביאם אל הבית הנכון אל הכהן, וכל המעשה הכתוב בקרבני החוטאים, מתוך כל המעשה הגדול ההוא יקבע בנפשו רוע החטא, וימנע ממנו פעם אחרת. מה שיוצא מדברי 'החינוך' הוא, שהטעם בהבאת הקרבנות הוא שהאדם שחטא אינו יכול להסתפק באמירה בינו־לבין עצמו 'חטאתי, לא אוסיף עוד, אלא צריך לעשות 'מעשה גדול על דבר חטאו.

גם במעשה שלפנינו נוכל להיווכח שמרן הגר"ח קנייבסקי לא הסתפק בכך שהחוטא יתודה על חטאו, אלא הציע לו לנקוט במעשה פלוני, על-מנת לזכות לכפרה שלימה. ב'תשעת הימים' של חודש אב, אמר הרבי מקלויזנבורג זצ"ל לאורחי מלון 'גלי צאנז' בנתניה, שכיון שהמלון סמוך לשיבת צאנז, יגיע מדי יום בחור מהשיבה, יערוך סיום-מסכת, וכל אורחי המלון ישתתפו בסיום, וכך יהיה מותר להם לאכול בשר. והנה, אירע פעם במסעדה פלונית, שביקשו להסתמך על ההיתר הנ"ל, והזמינו בן־ישיבה שעשה סיום מסכת לפני אורחי המסעדה, ובכך הותר להם לכאורה לאכול בשר.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם ניתן לברך ברכת כהנים ביום הכיפורים לאחר השקיעה?



ובמקומות רבים, נהגו להתחיל נעילה בזמן 'פלג המנחה', כדי להספיק לסיים את התפילה לפני צאת הכוכבים. ואכן, לכתחילה יש לסיים את התפילה עד צאת הכוכבים, אך יש שנוהגים להמשיך בתפילה לאחר צאת הכוכבים. ובמקום שהכהנים מברכים ברכת כהנים בנעילה, יש להקפיד שיברכו לפני השקיעה; ובדיעבד - יש שהורו שניתן לברך ברכת כהנים עד שלוש עשרה וחצי דקות לאחר השקיעה.

[שו"ע תרכג, ב, משנ"ב ב רח, ושעה"צ יא; ביאורים ומוספים דרשו, 2 רז]

הזמן הראוי לתחילת תפילת נעילה ביום הכיפורים, הוא כשהשמש נוטה לשקוע, ועומדת "בראשי האילנות". יש אומרים שהוא כמחצית השעה לפני שקיעת החמה, ויש אומרים שהוא כארבעים וחמש דקות (לפחות) לפני השקיעה, ויש אומרים שהוא כשעה (לפחות) לפני השקיעה. ואין להקדים ולהתפלל נעילה לפני 'פלג המנחה', שהוא - בתקופה זו של השנה - כשעה ורבע לפני השקיעה.

האם מותר לומר לגוי לטלטל מוקצה בשבת?



כשהטלטול נעשה לצורך שימוש בגופו של חפץ המוקצה, או במקום שבו הוא מונח, אבל לצורך חפץ המוקצה עצמו, כגון שלא ישבר, או שלא יגנב, אסור לומר לגוי לטלטלו; אלא אם כן מדובר ב'כלי שמלאכתו לאיסור', שאז מותר לומר לגוי לטלטלו לכל צורך שהוא. וכמו כן, אין להתיר זאת לעם הארץ, שמא יבוא להקל יותר מהמותר.

[משנ"ב תרכג, ג; ביאורים ומוספים דרשו, ו, בהרחבה ע"פ המקור; וראה שו"ע רעו, ב]

חכמינו ז"ל אסרו לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת, בין במלאכה דאורייתא, ובין בכל איסורי שבת דרבנן. ולצורך מצוה, מותר לומר לגוי לעשות מלאכה האסורה מדרבנן, אך לא מלאכה דאורייתא, (וראה במקורות).

ברם, טלטול מוקצה, כיון שאילו ירצה ישראל רשאי לטלטלו בשינוי, כגון באמצעות אחיזה במרפקיו, או באחורי ידו, רשאי לומר לגוי לטלטלו אף שלא לצורך מצוה. והיתר זה הוא רק

מדוע תוקעים בשופר במוצאי יום הכיפורים?



מנהגה, כדי ללוות את השכינה, ככתוב: "עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתִרְוָעָה". ויש אומרים שהתקיעה היא כסימן לכך שמוצאי יום הכיפורים הוא זמן שמחה וכעין 'יום טוב' ויש להרבות בו בסעודה. ובנוגע לזמן התקיעה - יש שנוהגים לתקוע לפני קדיש 'תתקבל', ויש שנוהגים לתקוע לאחר קדיש. ואין לתקוע בשופר לפני שקיעת החמה, אבל בזמן 'בין השמשות' מותר לתקוע.

[שו"ע תרכג, ו, משנ"ב יא-יב, ושעה"צ טז; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

במוצאי יום הכיפורים, לאחר תפילת נעילה, לפני קדיש 'תתקבל', נוהגים לומר שבע פעמים "ה' הוא האלקים", כדי ללוות את השכינה אשר שרתה עלינו בימים הנוראים, ושבה ומתעלה באותה שעה למעלה משבעה רקיעים, וכדי לשבח להשי"ת שמקום שכינתו בעליונים הוא למעלה משבעה רקיעים. וכן נוהגים לומר את הפסוק 'שמע ישראל' ו'ברוך שם'. ולאחר מכן, תוקעים בשופר מספר תקיעות, כל עדה כפי

* חולה שאינו צם ביום הכיפורים, יש שהסתפק אם רשאי לעלות לתורה בקריאת התורה שלפני תפילת מנחה. ורבים מהפוסקים כתבו, שרשאי לעלות לתורה.
* ביום הכיפורים שחל בשבת, לא אומרים לפני קריאת התורה בתפילת מנחה את הפסוק 'ואני תפילתי'; ולמנהג בני אשכנז, גם לא אומרים את פסוקי 'צדקתך' לאחר תפילת מנחה.
* לפני תפילת מנחה של יום הכיפורים, לאחר קריאת התורה, קוראים ל'הפטרה' את ספר יונה, כדי לעורר את השומעים לתשובה, כדרך שהתעוררו תושבי נינוה, וכדי להזכיר שלא ניתן 'לברוח' מהש"ת.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי נחשב לתלמיד חכם?



אחרים, כתבו הפוסקים הגדרות אחרות לתלמיד חכם: במקום אחד כתבו שתלמיד חכם הוא זה "שיודע לשאת ולתת בתורה, ומבין מדעתו ברוב מקומות התלמוד, ובפירושו ובפסקי הגאונים, ותורתו אומנותו". במקום אחר, כתבו שמי שרבים קיבלוהו עליהם לרב, ויש לו בית מדרש וישיבה, נחשב לתלמיד חכם. ולעומת זאת, בנוגע להלכות אחרות, כתבו הפוסקים שבזמננו אין מי שנחשב לתלמיד חכם.

[שו"ע תקעה, א, ומשנ"ב ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

חכמינו ז"ל קבעו סדר תעניות על עצירת גשמים בארץ ישראל ובחוץ לארץ. ושלוש התעניות הראשונות, הן לתלמידי חכמים בלבד. תלמידי החכמים חייבים בתעניות אלו, ושאר לומדי התורה רשאים להתענות בהן; אבל אלו שאינם לומדי תורה, אינם רשאים להתענות בהן, משום שיש בכך יוהרה, כביכול הם ראויים לכך. ומי נחשב לתלמיד חכם? בהקשר זה, כתבו הפוסקים שכל מי ששואלים אותו דבר הלכה בתלמודו ועונה". אולם, בהקשרים

הלוח היומי

כ"ח בתמוז | רבי משה מרדכי ב"ר מאיר הלוי חדש זצ"ל, ר"י אור אלחנן, בעל מראי מקומות



יארצייט:

תקס"ו: רבי אלעזר ב"ר אלימלך וייסבלום זצ"ל, מליז'ענסק.
תר"א: רבי משה ב"ר צבי טייטלבוים זצ"ל, אב"ד שינאווא ועוד, בעל ישמח משה, תפילה למשה ועוד.
תרמ"א: רבי ישעיה משולם זושא ב"ר אהרן טברסקי זצ"ל, מטשערנוביל.
תרמ"ו: רבי שלמה ב"ר יוסף גאנצפריד זצ"ל, בעל קיצור שולחן ערוך, פני שלמה, תורת זבח, לחם ושמלה ועוד.
תרס"ד: רבי נחמן ב"ר חיים אריה כהנא זצ"ל, מספינקא, בעל אורחות חיים.
תרס"ו: רבי יעקב שאול ב"ר איעזר ירוחם אלישר זצ"ל, הראשון לציון ואב"ד בי-ם, בעל ישא ברכה, אי"ש אמונים, מעשה אי"ש ועוד.
תשמ"ו: רבי שלמה ב"ר שלמה אליעזר טנא זצ"ל, בעל ברכת שלמה.
תשמ"ז: רבי חיים ב"ר משה פרידלנדר זצ"ל, המשגיח דישיבת פוניבז' וישיבת הנגב, בעל שפתי חיים.
תשס"ו: רבי אברהם ב"ר אהרן אטלס זצ"ל, אב"ד חיפה ור"י אור שמחה ועמק הלכה.
תשע"ב: רבי יוסף שלום ב"ר אברהם אלישיב זצ"ל, בעל קובץ תשובות, הערות, שיעורי מרן הגרי"ש ועוד.
תשע"ז: רבי משה מרדכי ב"ר מאיר הלוי חדש זצ"ל, ר"י אור אלחנן, בעל מראי מקומות.



יארצייט מרן הג"ר יוסף שלום ב"ר אברהם אלישיב זצ"ל
אל תפרסם את מעשיך הטובים

פעם דיברו עם מרן הגרי"ש אלישיב לערוך מגבית עבור תלמיד חכם גדול באמת, בקי בש"ס ובחושן משפט, ומישהו אמר למרן הגרי"ש אלישיב שהוא לא כל כך מפורסם ולא יודעים ממנו. נאנח הרב אלישיב ואמר - "הוא האדם הכי מאושר בעולם" והגרמ"מ שולזינגר הוסיף על כך, "רחמנות על מי שכן מפורסם, אתה, במצב הזה, תהיה מאושר תדע לך שאתה מחזיק את הבריאה, בלי חשבונות... בלי שום דבר..."

(ריש"א דגלותא על הגריש"א ח"א עמ' שנו).

נשתדל לעשות את מעשינו כדי לעשות נחת רוח לה' ולא כדי לחפש כבוד והערכה מהזולת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il